

FOTO: ANETTE HALLDORF

Monika Eliasson har varit tvungen att avliva tre av sina hästar.

”Skulle få sluta sina liv hemma”

– För mig var det viktigt att mina hästar fick avsluta sina liv på ett värdigt sätt. Därför ville jag att de skulle avlivas hemma på gården. Det säger Monika Eliasson från Kungälv som har levt med hästar under många år och som har tvingats avliva tre av dem.

Monika Eliasson började rida som barn och har haft egna hästar sedan början av 1990-talet. Under årens lopp har hon varit tvungen att ta bort tre av sina hästar, samtliga har gått till energiåtervinning.

Den första hästen som familjen tvingades avliva var egentligen dotterns häst, en fjording.

– Barnens pappa höll hästen när den bultades, jag hade inte klarat av att hålla den själv.

Bultas och avblodas

Den andra hästen som hon blev tvungen att avliva var också en fjordhäst som drabbades av en obotlig neurologisk sjukdom.

– Den gången skulle en kompis avliva sin häst. Jag åkte till kompisens gård och höll hennes häst när den bultades och hon kom till min gård och gjorde detsamma för mig.

Även om det kan upplevas dramatiskt när en häst bultas och avblodas tror Monika att det är den skonsammaste metoden för hästen.

– Det går så fort, hästen hinner inte uppfatta vad som händer.

Monika tycker också att de personer som avlivade och hämtade hästarna till energiåtervinning var förstående och måna om att det skulle ske på bästa möjliga sätt för både häst och ägare.

Svår förlust

Att låta hästarna gå till slakt har inte varit något alternativ för Monika.

– Jag har inget emot att äta hästkött även om jag inte skulle vilja äta mina egna hästar. Men jag kan absolut inte tänka mig att transportera mina hästar till ett slakteri. Jag tror att det är stressande för dem och jag ville att mina hästar skulle få sluta sina liv i den miljö där de kände sig hemma.

För ett par år sedan förlorade Monika ytterligare en häst, en islänning som hette Fina.

– Den hästen var väldigt speciell och betydde oerhört mycket för mig så det var tufft att förlora henne.

Att ha hästar innebär mycket glädje men också sorg emellanåt. Som hästägare har man ett ansvar att även ta svåra beslut.

Anette Halldorf

FAKTA

Två metoder att avliva hästar

• Mekanisk avlivning

Hästen bedövas med en bultpistol som sätts mot pannan. Hästen blir medvetslös och faller till marken. Direkt efter bedövningen avblodas hästen. Halspulsåderna öppnas med en stickkniv och hästen dör av att hjärtat stannar. För ägaren kan det upplevas dramatiskt, men för hästen är det skonsamt eftersom den inte känner någon smärta. Den här metoden används alltid på slakterier när hästen ska bli livsmedel.

Kostnaden är drygt 1 000 kronor plus reseersättning.

• Medicinsk avlivning

Hästen får en injektion med avlivningsvätska, blir medvetslös och faller till marken. Den dör av att det centrala nervsystemet slutar att fungera och den får andnings- och hjärtstillestånd. Medicinsk avlivning får endast utföras av veterinär.

Kostnaden är cirka 3 000 kronor plus reseersättning.

FOTO: ISTOCK

Sorglig stund när det otänkbara blir verklighet för ens favorit.

Många är beredda att betala mycket för att kremera hästen och kunna spara askan i en urna.

FOTO: TOMAS ÖHRLING

Djur som har dött måste transporteras i slutna behållare.

FOTO: SVENSK LANTBRUKSTJÄNST

LÖSER SVÅR SITUATION. Ingela Adolfsson och Tomas Öhrling erbjuder avlivning och kremering av hästar och smådjur.

FOTO: LINDA GRIMSTEDT

Kostsamt att avliva häst och ta hand om kroppen

Allt färre hästägare väljer att låta sin häst gå till slakt. Kostnaden för att ta hand om det döda djuret kan därmed uppgå till tusentals kronor för den enskilda hästägaren.

Slakt, energiåtervinning, begravning eller kremering. Det finns olika alternativ att bli av med hästkroppen när hästen dör. För många hästägare är det en stor sorg att förlora sin häst och många upplever det stressande att behöva bestämma vad som ska hända med kroppen.

– Därför är det viktigt att man är påläst och vet vilka alternativ som finns, vad det kostar och vad som känns rätt för en själv, säger Karolina Lagerlund på Hästnäringens Nationella Stiftelse.

Färre slaktas

Det enda sättet att få betalt för hästkroppen är om man låter den bli livsmedel. Trots det slaktas allt färre hästar i Sverige. Något Karolina Lagerlund beklagar.

– Det finns fördelar att låta hästen ingå i ett större kretslopp. I dag importerar vi en hel del hästkött vilket är

olyckligt ur ett konsumtions- och hållbarhetsperspektiv.

En häst som ska slaktas måste ha ett godkänt hästpass och får heller inte vara behandlad med läkemedel som ger livstids slaktkarens. Hästen måste vara levande när den kommer till slakteriet och det vanligaste är att hästägaren själv transporterar den dit. Hästar brukar bokas in tidigt på morgonen innan slakt av andra djur drar i gång. Ägaren får betalt per kilo för det kött som går att använda vilket vanligtvis handlar om hälften av den levande vikten. I Sverige ligger priset på cirka sex kronor kilot, vilket är betydligt sämre än vad de flesta slakterier utomlands betalar.

Mals till massa

Det vanligaste sättet att göra sig av med hästkroppen är genom energiåtervinning, eller destruktion som det också kallas.

– Våra transportörer hämtar hästar som redan har dött, men de avlivar även på plats, berättar Bo Hermansson vid Svensk Lantbrukstjänst.

Vid destruktion mals hästkroppen till en massa som sedan används som biobränsle.

” Det finns fördelar att låta hästen ingå i ett större kretslopp. I dag importerar vi en hel del hästkött vilket är olyckligt ...

Väger hästen mer än 250 kilo kostar det 4300 kronor plus eventuell kostnad för avlivning som ligger på 1 100 kronor.

Kremering populärt

Har man egen mark kan begravning vara ett alternativ. Tidigare krävdes tillstånd från Länsstyrelsen för att begrava en häst men det kravet slopades 2015. Däremot måste platsen godkännas av kommunen. Då kontrolleras bland annat närhet till vattentäcker, grundvatten och vattendrag. Begravningsplatsen måste vara plan, torrlagd och väl-dränerad och graven tillräckligt djup för att hästens kropp ska kunna täckas med minst 1,5 meter jord. Kostnaden för eventuell avlivning varierar men ägaren får räkna med att

beta minst en tusenlapp (se faktaruta).

De senaste åren har kremering av hästar blivit allt populärare, trots att det är det dyraste och mest energi-krävande alternativet.

Tomas Öhrling startade sitt hästkrematorium utanför Nyköping för drygt två år sedan.

– Vi har egna erfarenheter av att förlora hästar och tyckte inte att det fanns något värdigt sätt att göra sig av med den döda kroppen, i alla fall inte på det sätt som vi önskade.

Tung aska

Vid allmän kremering bränns flera hästkroppar samtidigt och askan kan sedan spridas över åkrar.

Vid separat kremering bränns bara en häst. Om ägaren vill ha tillbaka askan i en urna är separat kremering det enda alternativet. Man bör dock tänka på att askan efter en stor häst väger mellan 25 och 30 kilo.

Den totala kostnaden för en separat kremering, inklusive avlivning, transportkostnader och askkista, är cirka 12 000 kronor.

Anette Halldorf

040-601 64 95 red@atl.nu